

Leerrede over Psalm 89: 16 en 17, uitgesproken op BIDDAG 9-03-49, morgendienst te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 102: 6

Lezen - Psalm 89

Voorrede.

Wij lezen in Gods Woord, dat er onder de Oud-Testamentische bediening dorpelwachters waren, zowel bij de tabernakel alsook later bij de tempel. Zij droegen zorg, dat niemand het heiligdom betrad tenzij men de schoenen van de voeten deed, daar die plaats heilig genaamd werd. Er was maar één uitzondering, en dat was, als het iemand per ongeluk overkwam, dat het ijzer van zijn bijl of hamer, waarmee hij werkzaam was er af vloog en hij daardoor een ander doodde, zonder dat hij hem voordien gehaat had; die mocht, als hij voor de bloedwreker vloog, het heiligdom binnengaan zonder de schoenen uit te trekken, en de hoornen van het altaar grijpen. Verder was het een vaste wet, dat allen de schoenen moesten uittrekken.

Gewis, dat waren toch zeker zaken, die daarin werden voorgesteld, die ook nu nog voor ons, hun zin, hun bedoeling, hun betekenis hebben, en ook toepasselijk zijn op een gelegenheid als deze is. Wij zijn hier dan met een groepje Nederlanders, schandvlekken voor God, onder dit onderdak bij elkaar.

Nu kan God van mij niets gebruiken, en van ulieden ook niet. Deze dag is al begonnen, met dat God mij zodanig is wezen uitschudden, dat ik geen gedachten over heb. Zó ben ik naar hier gekomen; zo moet de dag beginnen. Maar nu begreep ik zo-even ook, terwijl ik dat gebed deed, dat het als een vanzelfsprekende zaak is, want ik ben evenals ulieden een Nederlander waar God op tegen heeft, op mij, op ulieden, want er ligt een breuk.

Daar moet ik uit opmerken, dat het nog Zijn hand en goedheid over mij is, als Hij mij eerst uitschudt: Ik kan van jou niets gebruiken. Gave God, dat een ieder onder ons daar ook wat van mocht hebben, ook onze kinderen. Want als wij dat niet opmerken, dan kunnen wij gezelligjes bij elkaar zijn, maar zijn dan precies eender als de voetballers op Zondag, die zich ook vermaakt hebben. Zij deden het dan met voetbal, anderen vonden hun vermaak in bioscoop of schouwburg, of welke verdere vermaken de wereld biedt, en wij doen het dan met de godsdienst, met de werken van God. Want wat krijgt God van ons?

Ik bemerk dat God zo'n rein en vlekkeloos Wezen is, Die stapt nergens overheen, Hij kan niet delen met de zonde, met iets dat van de mens is. Omdat Hij nu niet kan delen met iets dat van ons is, zo is het een vaste wet: wij moeten de schoenen uitdoen. Wat inhoudt: Ik kan niets van u gebruiken, je natuurlijke gang moet je afleggen. Hij vraagt dan van ons in de eerste plaats, die eerbied voor Zijn Majesteit te hebben dat wij Hem toekennen: dat Hem alleen welgevallig is wat van Hem is, en daarbuiten niets! Zodat, wil ik Gode welgevallig zijn, dan moet ik eerst uitgeschud worden en van Hem moet hebben, en dááruit kan ik Hem welgevallig zijn, en daarbuiten niet.

Ja, maar ... als wij bekeerd zijn? Ja, soms moet ik dat ook wel geloven dat ik genade gevonden heb; maar kijk eens, dat is bijna 20 jaar geleden. Hoe ben ik nú als Gods schepsel? Dàt was tóen een daad om in een andere staat te komen; maar hoe leef ik nu in die nieuwe staat? Hoe is dat? Dan ben ik als begenadigde een Nederlander, waar God op tegen heeft, en dan moet de genade alles dekken. Dus er rest niets - begin, midden en einde - dan Jezus Christus, als het enige. Wij lezen zowel van Mozes als van Jozua, dat zij de schoenen van de voeten moesten doen.

Als Mozes zijn zin had gehad, dan had indertijd - toen hij die man, die Egyptenaar versloeg - iedere Israëliet zijn mannetje moeten aanpakken en tegen de wereld moeten slaan, om zo de macht te verkrijgen, en dan op zulk een wijze naar het beloofde land te trekken. Maar dat was niet de wil van God. Die daad van Mozes, waarvan zou men toch zeggen, dat het een goede daad was - want het ging toch om één van zijn broederen, één die behoorde tot Abrahams zaad, waar de belofte aan was geschied en waar God Zijn verbond mede had opgericht, daar trok hij toch partij voor - wat berokkende hem die daad?

Dat hij moest vluchten voor zijn leven, en daar was geen goedpraten aan. God heeft hem 40 jaar in de woestijn zijn ijver laten verlopen in het warme zand. Na 40 jaar, dan ziet hij een braambos die brandde en niet verteerde. Hij zegt: "Ik zal mij nu daarheen wenden, en bezien dat grote gezicht, waarom de braambos niet verbrandt." Want dat was toch wel een wonder! Als hij zich daarheen wendt om dat te bezien, roept God tot hem uit het midden van de braambos: "Nader hier niet toe; trek uw schoenen uit van uw voeten; want de plaats waarop gij staat, is heilig land." Toen is God met Mozes gaan handelen. Maar voordat God met Mozes handelde moest hij eerst zijn schoenen uittrekken, God kon hem in zijn oude gang en pad niet gebruiken. Hij moest zich aan Zijn Majesteit onderwerpen als een onreine in zichzelf, ondeugdelijk, en daar ging God mee doen. Hij ging hem eigenen als iemand die niet deugde (bewijs: schoenen uit), ging hem opleggen, verbrak zijn tegenstand, en ging zó heerschappij voeren, dat wij er van lezen, dat er na Mozes niemand is opgestaan, die God alzo gekend heeft van aangezicht tot aangezicht. Maar zó is het begonnen.

Van Jozua lezen wij, dat God van die heerlijkheid van Mozes op hem gelegd had. God Zelf sprak, dat Jozua het volk dat land erfelijk zou doen bezitten. Zij trekken dus door de Jordaan, die eerst vol was tot aan de beide oevers. Wij kennen die hele geschiedenis wel, hoe God een pad maakte, waar geen weg was. Het volk heeft aanstonds eerbied voor Jozua. Daarvan lezen wij: Te dienzelve dage maakte de HEERE Jozua groot voor de ogen van het ganse Israël; en zij vreesden hem, gelijk als zij Mozes gevreesd hadden, al de dagen zijns levens."

Daarna komen zij bij Jericho. Als Jozua daar, des avonds, buiten het leger is, dan ziet hij een Man tegenover hem staan, nog wel een krijgsman met een uitgetogen zwaard in Zijn hand. Jozua is aanstonds gereed, ja, hij heeft ook zijn zwaard bij zich, en zijn zeggen is: "Zijt Gij van ons, of van onze vijanden?" Het antwoord is: "Neen, maar Ik ben de Vorst van het heir des HEEREN: Ik ben nu gekomen!" Dan lezen wij: "Trek uw schoenen af van uw voeten." En Jozua deed alzo. God kon ook hem niet gebruiken met al zijn ijver. Dat ging niet. Hij heeft eerst de schoenen van zijn voeten moeten doen.

Daar heeft hij heus geen schade van gehad, hoor, dat hij zich die vernedering heeft moeten getroosten, en Israël ook niet. En de vijand heeft er niet het minste voordeel bij gehad. Want de man die dit heeft moeten doen, heeft later de gelegenheid gehad om te zeggen: "Zon, sta stil te Gíbeon, en gij maan, in het dal van Ajálon!" "En er was geen dag aan deze gelijk - zo lezen wij - vóór hem noch na hem, dat de HEERE de stem eens mans alzo verhoorde."

Ik zou daarom een ieder wel willen opwekken: legt u daar bij neer, dat gij in uzelf een onheilige zijt, God kan u zó niet gebruiken. Mij niet, u ook niet. Opdat er redenen zijn, ons voor God te verootmoedigen, en ons voor Hem te vernederen. Als wij dan vernedering moeten aanpakken, zelfs van die aard, dat ons leven hier als een aaneenschakeling wordt van kruis en lijden, en wij in deze wereld geen leven hebben noch in onszelf, maar dat alles ons toeroept: het is hier niet, het is hier niet, zodat toepasselijk is:

'k Zie in rouw en ongenuchten,
al mijn dagen mij ontvluchten

dan komt voor de dag: ik leef niet in de zonde, niet in de wereld, niet in mijzelf en treedt er wat anders aan het licht, namelijk: dat het over God gaat lopen. Want dat is bij de psalmdichter ook zo:

Maar Gij, HEER, zult eeuwig blijven;
eeuwig zal Uw roem beklijven.
En Uw Naam blijft in gedachten,
tot de laatste nageslachten.

Dat brengt dan teweeg, dat het ook bij ons over God gaat lopen. Wat geeft het dan hoe het met mij gaat en is, als de Naam Gods maar geopenbaard en verheerlijkt wordt. Naarmate wij dan niets zijn, kan God alles wezen, naarmate wij de laagste plaats innemen kan God de hoogste plaats innemen en naarmate wij totaal uitgeschakeld worden, kan het zijn dat God heerst als Opperheer. Opdat wij niet leven, maar Hij, en wat wij leven, wij zouden leven door het geloof des Zoons Gods, en Hij alles zou zijn, en wij in praktijk de vereniging leren kennen: ik in Hem en Hij in mij.

Daartoe dan vraag ik uw aandacht voor het Woord der Schriftuur, doch zoeken wij vooraf Gods aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst:

Het woord waarvoor ik uw aandacht vraag, vindt u in het 16e en 17e vers van de ons zo-even gelezen 89e Psalm, waar Gods Woord aldus luidt:

16. *Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent; o HEERE! zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen.*
17. *Zij zullen zich de ganse dag verheugen in Uw Naam, en door Uw gerechtigheid verhoogd worden.*

Leerrede:

De dichter van de 89e Psalm heeft geleefd ten tijde van de koning Salomo, waar de kanttekenaar nog het één en ander van zegt. Ook heeft hij meegemaakt en beleefd, na de dood van Salomo, onder Rehabeam, het verval. Alsmede hoe Sisak, de koning van Egypte opkwam, zelfs tot in Jeruzalem en van het heiligdom al het goud meenam, en Jeruzalem beroofde. De psalmdichter heeft dus meegemaakt de tijd van bloei en ook de tijd van verval.

Zelf weten wij niet af van een tijd van bloei. Of wij moeten daaronder verstaan de vóórorlogse tijd, toen de winkels vol waren, er overvloed was op alle terrein, en het zo gesteld was, dat alles zich als in weelde baadde. Maar hoe was het ook toen met de rechte en ware kennis van God en Zijn genade? Was dat een bloeitijd? Dat weten allen onder ons, die deze jaren hebben meegemaakt, dat dat niet het geval was, maar dat wij een tijd hebben meegemaakt en nog meemaken, dat de kennis van God en van Zijn waarachtige genade al minder wordt.

Ik spreek nu niet over wat men "een opleving" noemt; over de godsdienst zoals die is. Want er zijn kerken bij de vleet. Er is van alles en nog wat: zwaar en licht, oude waarheid zoals men het noemt, te veel om op te noemen, maar, daar hebben wij het niet over. Neen. Er is maar één kerk en gemeente, en dat is de gemeente des levenden Gods, die verspreid is over de lengte en breedte der aarde. Die heeft hier in Nederland in ruime mate gebloeid, in zulk een eenheid, dat het bekend was in alle landen van Europa, ja zelfs buiten ons werelddeel, dat wij onderscheiden waren van andere volken. Maar daar men God heeft verlaten, is het met de werken van Zijn genade zó geworden, dat die al minder en minder zijn geworden.

De kennis van God en van Zijn genade is van dien aard, dat wij nu in een land zijn, dat eigenlijk de naam niet meer mag hebben van protestants Nederland. Want wij hebben op het ogenblik ook al een rooms-rode regering, dus dat zullen wij er dan maar aflaten. Maar in alle geval is het zo, dat er volop kerken, godsdienst, zelfs nog wel ernstige mensen zijn, die van God en Zijn werken dat niet af weten, er nog nooit van gehoord hebben. Dus dat bedoelen wij met een tijd van verval. Niet van godsdienst, want dat is er volop. Wij zullen ook niet uitweiden hoe die godsdienst is, welke soms het daglicht niet kan verdragen. Wij spreken alleen over de werken van God en Zijn genade, want die alleen hebben rechtsgeldigheid in het hemelhof. Al het andere valt straks af; dat is niet geldend bij God, niet gangbaar in dat Koninkrijk.

Zo hebben wij ook allen persoonlijk nodig van de kennis Gods en van de werken Zijner genade in ons. Daar staat van: "Al Uw werken, HEERE, zullen U loven, en Uw gunstgenoten zullen U zegenen." Let wel op de samenhang van die woorden. Uw werken zullen U loven. Die moeten dus bij ons zijn. Zover als wij daar dan de vrucht van hebben, die gunst genieten, die gunstgenoten zijn, daaruit prijzen wij God. Die werken van God staan voorop. Dus: wat uit God is, dat keert weer tot God.

Let nu eens op de 89e Psalm. De psalmdichter weet van God, hij verheft Zijn genade. Maar juist, juist daar dat zo is, zijn het zaken die zijn hart treffen, die hem raken, hoe het nu alom gesteld was. Dat doet hem groot leed, en dat maakt zijn jammer uit.

Als men nu niet weet van Zijn werken, noch van de genade, ach, hoe zal het dan leed doen? Men mag dan wensen dat het anders ware, maar het is niet een zaak des harten. In welken dan die kennis woont, en zich in ernst uitspreekt tot God, die wel weten en erkennen de genade Gods en Zijn werken, die is in ons vaderland maar beperkt tot een klein getal onder de 10 miljoen inwoners. Nu laat ik ook nog rusten de kennis, de trap en mate des geloofs en der genade. Ik spreek er van, in zoverre dat er is. Naar die mate kan het zijn, dat het diepgaand en ernstig verval, ons het hart gaat raken. En als er dat niet is, ja kijk eens, hoe moet er dan smart, leed of rouw zijn? Wat moet er dan wezen? Hoe kan dat zijn?

Men is op het ogenblik in een tijd, waarin alles werkzaam is om de boel er bovenop te werken. Daarom is die geest zo aan het doorwerken, dat als een ieder nu zijn best doet, dan kan men de boel er bovenop krijgen, want er is zo'n ellende gekomen door de oorlog. In de godsdienst is het precies eender: als men de handen in één slaat, flink zijn best doet, dan komt het wel voor elkaar. Vandaar dat er op biddagen lustig op los gebeden wordt: HEERE, mocht dit, en mocht dat, en van alles en nog wat. Maar waar is de vernedering, de opmerking des harten, de waarachtige bekering? Dáár loopt het over.

Want de waarachtige bekering des mensen bestaat toch in twee stukken, waarvan het eerste is: een hartelijk leedwezen, dat wij God door onze zonden vertoornd hebben, en die hoe langer hoe meer haten en vlieden. Dat geldt persoonlijk, maar ook voor de kerk in het algemeen, dat men zich dus tot God bekeert in hartelijk leedwezen, dat wij God door onze zonden vertoornd hebben.

Waar dan ook aan verbonden is: een hartelijke vreugde in God door Christus. Want dat blijft. Dat geldt zowel persoonlijk in het werk der bekering, dat het één aan het ander verbonden is, alsook in het algemeen. Zodat, als er bekering is en wederkeer tot God, dat God ons dient met Zijn genade, en wil bewijzen dat Christus het Hoofd is van Zijn gemeente, en wij een lid zijn van Zijn gemeente, en openbaar gaat brengen Zijn genade, trouw en goddelijke liefde.

Och, ware er toch eens in het algemeen: wij hebben gezondigd, bekering en wederkeer tot God in hartelijk leedwezen dat wij God vertoornd hebben door de zonde, hoe zou alles als een ander aanzien gaan krijgen. Nu is het niet zo. Men is bezig met verandering en verbetering, de boel er bovenop te werken, zowel politiek als economisch en kerkelijk, in het één zowel als in het ander. En wij zinken al dieper in het moeras.

Nu zegt hier één van de heiligen - die van bloeitijd geweten heeft en ook van het diep verval, zelfs dat de koning van Egypte het land binnenkwam en Jeruzalem beroofde, de gouden schilden meenam die de koning Salomo gemaakt had, en al het goud mee naar Egypte voerde - "Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent." Er staat niet: welgelukzalig is de mens. Neen!

Hij is hier een lid van de Joodse staat, en hij is een lid van de kerk en gemeente. Hij spreekt hier dus als een lidmaat in het algemeen, dat diegenen gelukkig en zalig zijn, die het geklank kennen. Daar had Bileam indertijd ook al het oog op gehad. Want toen Balak hem gehuurd had, om Israël te vloeken, dan wilde hij dat wel graag doen, maar ... kunnen is ook wat. God trok partij voor Israël. Vandaar, onder de vele redes die Bileam hield, komt ook dit voor: "het geklank des Konings is bij hem". Ja, hij kon het ook niet veranderen; er was niets aan te doen. Zo dan ook hier: met dat volk is het wèl, zij zijn gelukkig en zalig, die het geklank kennen.

Zeker zal hier met dit woord erop bedoeld worden (de kanttekenaar spreekt er ook nog van), dat aan Mozes geboden werd twee zilveren trompetten te maken, van gesloten werk. Die waren voor de priesters, om daarop te trompetten zowel ten tijde van de woestijnreis wanneer het leger moest verreizen, alsook om te gebruiken tot samenroeping der gemeente, mede ook op de nieuwe maan, de sabbatten en op de gezette hoogtijden, ja zelfs ook wanneer de vijand in het land kwam. Dan moesten de priesters met die trompetten blazen, en dan zou God hunner gedachtig zijn en hen gedenken. Zeker is er wel enige samenhang, en zal de psalmdichter daar wel het oog op hebben gehad.

Immers, die trompetten waren door Mozes niet zomaar gemaakt, op eigen risico, op zulk een wijze: dat is wel een goed ding, als wij nu een paar trompetten hebben, dan kunnen wij die gebruiken bij al die gelegenheden; ja, dat konden wij wel eens doen. Neen! Maar God had het bevolen en ingezet, en Mozes had het gedaan omdat God het had bevolen. Dus was het dan zuiver een handeling en een daad Godes.

De zaak is als het ware zo, dat èn het volk èn Mozes er geheel buiten liggen. Het is zuiver een zaak uit God, Die heeft dat gewild, en daarom is dat dan ook geschied. Zo werden zij op de gezette hoogtijden, met de nieuwe maan en de sabbatten, samengeroepen doordat die trompetten werden gebruikt. Een ieder van het volk hoorde deze trompetten persoonlijk, maar het was hetzelfde geluid. Het was tot één en hetzelfde doel, namelijk om ze op te wekken tot de dienst Gods, dus om Zijn Majesteit naar Zijn inzettingen, naar Zijn rechten en naar Zijn openbaring te eren.

Zeker is hier wel enige samenhang met de Wet en het Evangelie. Immers, men kan dit wel mede overeenbrengen, dat wij door de Wet en het Evangelie, als worden samengeroepen, worden opgeroepen tot de kennis, tot de gemeenschap en tot de dienst van God. Daar is niets bij van een mens. Want dat is niet iets dat uitgedacht is door een zekere profeet of een particulier lidmaat van de kerk. Zo is het niet. Maar het is een ordinantie en inzetting Gods. Die heeft verordeneerd dat de Wet scherpelijk gepredikt zou worden - hoewel niemand hem houden kan - maar heeft ook verordend dat het Evangelie gepredikt zou worden.

De Wet en het Evangelie dekken elkaar als het ware, zij behoren ook bij elkaar. Een Evangelie waarbij geen sprake is van de Wet, mist eigenlijk het doel. En een wetsprediking waarbij het Evangelie gemist wordt, mist ook zijn doel. Want die beide zijn, om ons op te wekken tot de kennis, de dienst en de gemeenschap Gods. Want daartoe kwam het volk ook samen op de gezette hoogtijden en de bijeenkomsten. Daar werd de dienst Gods in het heiligdom door de priesters gehouden, en zij werden er door opgewekt om deelgenoten te zijn in de dienst Gods, en daar tegenwoordig te zijn voor Zijn aangezicht, om onderwezen, geleerd, en opgeleid te worden tot de Oorsprong, uit Wien alles is.

Het geklank te kennen, wat hebben wij daaronder te verstaan? Immers er waren meer muziekinstrumenten en er zullen ook nog wel andere soorten trompetten geweest zijn dan die beide zilveren. Nu is de genadeleer onderscheiden van alle leer die op de aarde is. Want het is met de genadeleer zó gesteld: die schakelt de mens uit in zijn goddeloosheid en in zijn vroomheid, in zijn gebed en in zijn kwaad, maar verhoogt Jezus Christus, verheft Hem, en stelt Hem als het enig doel.

Neem alleen deze éne tekst, waar Jezus zegt: "De hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan." De zaak is dus: straks houdt alles op, ook onze godsdienst. Wat blijft dan alleen over? Jezus' leer. Zijn werk dus. Voor de rest gaat alles ondersteboven. Wat hebben wij dan nodig? Jezus' werk! Want dat gaat niet voorbij. Ook staat er: "De hemelen zullen toegerold worden gelijk een boek, en de elementen zullen brandende vergaan, maar Gij zult staande blijven, en Uw jaren zullen niet geëindigd worden." Wat buiten Jezus Christus is gaat omver. En als dat nu straks alles zal verdwijnen, zijn wij dan niet dwaas als wij er in geleefd hebben, en er onze ziel en zaligheid aan opgeofferd hebben? Ja toch zeker? Wat is dan op zijn plaats? Dat wij de genadeleer eens zo gaan kennen en opmerken, dat wij zouden gaan verstaan dat alles wat buiten God en Christus is, straks omver valt. Dan blijft alleen staande die leer, dat genadewerk. Opdat dat zaken zouden worden, die hart en zinnen zouden gaan bezetten, geheel en al het doel worden waartoe wij leven. Wat er buiten is, moeten wij straks toch loslaten, prijs geven.

Laten wij eerst even stilstaan bij de Wet, dan bij het Evangelie, en het dan samenvoegen, om te zien het doel en einde.

De Wet, weten wij is op de Sinaï gegeven. De eerste vier geboden zeggen, hoe wij ons jegens God te houden hebben (de eerste wetstafel), de zes andere (de tweede wetstafel) wat wij onze naaste schuldig zijn. Jezus verklaart die Wet heel kort, maar in volle omvang: dat wij God lief moeten hebben boven alles, en onze naaste als onszelf. Dat noemt Hij, twee geboden. Dus Hij brengt de Wet der Tien Geboden als tot twee geboden terug en zegt daarvan: aan deze beide hangt de ganse Wet en de Profeten.

De inhoud is dus, dat wij God boven alles liefhebben met geheel ons hart, met geheel onze ziel, met geheel ons verstand en met geheel onze kracht. De Wet - die rein is, die als de openbaring van Gods reine natuur, van Zijn rein volmaakt Wezen is - vraagt van mij en u, geen stukwerk. Neen, zo is het niet. Maar een volkomen werk. God wil hebben, dat wij Hem liefhebben met geheel ons hart, met onze ganse ziel en ook met al onze kracht. Dus dat is met inzet van ziel en lichaam, helemaal.

Ten andere: de tweede wetstafel leert ons dat wij onze naaste zullen liefhebben als onszelf. Wat gaat er boven onszelf? Niets. Wie is nu onze naaste? Is dat: mijn vrouw, mijn man, onze kinderen, vader, moeder, broers zusters, een echte vriend of vriendin, een goede kennis enz.? Zeker, maar ook degene die in vijandschap tegen ons leeft. Dat is ook onze naaste! Want dat is ook een schepsel Gods, geschapen naar Gods beeld en Zijn gelijkenis. En die moet ik ook liefhebben als mijzelf, in volkomenheid, niet ten dele. Dat is, in het kort, de verklaring van de Wet. Bij wie woont dat? Bij mij niet! Woont het bij u? Neen? Dan zegt de Wet kortweg: dat ik, dat gij vervloekt zijt. Daar helpt geen wensen aan: kijk, mocht het eens ... Neen! De Wet eist positieve gehoorzaamheid. Hebben wij die? Neen? Dan zijn wij in een vervloekte staat. Zo ben ik en zo zijt gij, naar uitwijzen van de heilige Wet, die zegt: zó moet de zaak zijn. Dat is dus zeer ernstig. Steke een ieder de hand eens in eigen boezem. Hoe is dat, hoe zijn wij?

Ook niet dat het zó is: ja, kijk eens, toen er verandering bij mij gekomen is, toen heb ik zoveel liefde ervaren! En toen Christus mij als Middelaar ontdekt is! En toen, ja toen ik het niet langer buiten Hem kon stellen, toen ben ik nog overgegaan in Christus. Ja, dat is aan mij gebeurd. Ook is dat werk aan mij zelfs verzegeld.

En dat niet alleen, maar God heeft ook nog een eeuwig verbond met mij opgericht. Nu, dat wil ik allemaal accepteren, maar ... hoe ben je tegenover de Wet? Hebt gij God boven alles lief, en uw naaste als uzelf?

Nu, als dan God maar even uit Zijn heiligdom kijkt, dan zitten wij. Dat hebben wij nodig te weten. Niet: ben ik bekeerd? Maar: ben ik naar de Wet. Als het zo niet is: in het minst dat God mij aanziet zoals ik ben, dan zit ik. Toe, dat een ieder voor zich dat onderscheidenlijk opmerke. Ik zeg dat in ernst, dat dat de bedoeling is. Hier staat: "Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent." Dan hebben wij ook nodig om te kennen, dat de Wet is en blijft de Wet. God zegt hier nog in het bovenstaande, dat gerechtigheid en gericht de vastigheid Zijns troons zijn. Zo houdt God de Wet staande.

En deze Wet is het uitgedrukte beeld van Zijn reine natuur. Nu moeten wij dus in overeenstemming zijn met Zijn natuur. God bemint Zichzelf en ons op volkomen wijze. Christus had de rechten Zijns Vaders zo lief, dat de kerk zegt: "Gij hebt gerechtigheid liefgehad, en goddeloosheid gehaat." Dus Christus heeft de Wet zo lief gehad: God boven alles, dat Hij, als Borg en Middelaar, Zich heeft gegeven in de dood, opdat God aan Zijn eer zou komen, en alzo de Wet geëerd, welke Hij alzo lofrijk weer oprichtte. En Christus heeft de naaste liefgehad als Zichzelf.

Als Borg en Middelaar heeft Hij de Wet geëerd. Die Wet eiste dat de ziel die zondigt moet sterven, en zo is Christus gestorven, omdat Hij de Wet eerde als het uitgedrukte beeld van de reine natuur Gods. Zijn wij zo? Neen? Dan bewijzen wij daarin dus, dat wij ondeugdelijk zijn in onszelf.

Nu de andere zijde. Wat leert ons het Evangelie? Immers dit: dat God, overziende (want al Zijn werken zijn Hem van eeuwigheid bekend) dat de mens, die Hij naar Zijn beeld en gelijkenis dacht te scheppen, zich van hem zou losmaken, en daardoor zou zinken als in een grondeloze put des doods, waaruit hij zich nooit zou kunnen oprichten, waar hij (zo wordt het genoemd) midden in de dood zou liggen, dood door de zonde en de misdaden, goddeloos, los van God, van God af, van God gescheiden, daarover bewogen is, over zo'n diep rampzalige staat. En heeft een werk der genade uitgedacht, en sprak daarvan in de stilte der eeuwigheid, in dat raadsbesluit, in die eeuwige vrederaad: "Wie is Hij Die met Zijn hart Borg worde om tot Mij te genaken?"

Dat nam Christus op Zich, om met Zijn hartebloed Borg te zijn. Dat sloot dan in: Hij moest, Eén voor allen, als Borg, alles doen wat gedaan moest worden. In de eerste plaats moest Christus dan alzo zijn, dat Hij God boven alles liefhad, en ten andere de naaste liefhebben als Zichzelf. Is Christus zo geweest? Ja, zo is Hij geweest. Hij was waarachtig God, maar ook een waarachtig, rechtvaardig mens. Hij is de broederen in alles gelijk geworden, maar uitgenomen de zonde. Want Hij is niet geboren naar de wet die God gesteld had in de staat der rechtheid: weest vruchtbaar en vermenigvuldigt, maar geboren buiten de wet des huwelijks, gelijk wij lezen: "De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen - dat was het woord van de engel tot Maria - daarom ook, dat Heilige, Dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden." Zo is Christus dan wel de broederen in alles gelijk geworden, maar uitgenomen de zonde. Hij was zonder zonde, rein en vlekkeloos; en daar Hij nu geen zonden had, kon Jezus Christus, God liefhebben boven alles, en de naaste als Zichzelf.

Ten andere, daar Hij Borg was, was het noodzakelijk dat Hij boette en voldeed, voor wat een ander had misdreven. Dan moest er vooreerst betaald worden met bloed: zonder bloedstorting geen vergeving. Ja, met de dood, want de ziel die zondigde moest sterven; de Wet moest de Wet blijven, en de Wet vorderde dat. Hadden wij gezondigd, moesten wij sterven en had Hij op Zich genomen dat Hij Borg wilde zijn, dan moest Hij Eén voor allen sterven. Zou er vergeving zijn van misdaden, dan moest er bloed gestort worden. Wij konden het niet, zo deed Hij het.

Christus heeft volkomen voor de zonde betaald, alsook verworven wat wij verloren hebben - de gerechtigheid - waardoor wij verkeer en gemeenschap met God konden hebben. Zo is dan Christus, als de tweede Adam alles, wat in die eerste Adam, in de val in het paradijs verloren en te gronde is gegaan. Niet ten dele! Neen, volkomen! Daaruit wordt Hij de tweede Adam genoemd. In die eerste Adam hebben wij alles verloren; in die tweede Adam is alles weer hersteld. Dat is dan de leer die ons door het Evangelie wordt gepredikt.

Wij hebben het dan over de Wet gehad, en over Christus' arbeid, dat Hij alleen alles heeft gedaan. Nu wordt het genoemd: "Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent." Men mocht zeggen: hoe neemt gij dat? Zo oppervlakkig van: ja, die dat kennen, die zijn dan zalig? Neen. Wij zijn niet dolerend, en spreken niet van een algemene verzoeningsleer. Maar dit wil ik zeggen, en de gehele zaak met 2 of 3 woorden uitdrukken: wie dat geklank kent is zalig. Daar kan ik de gehele morgen over uitweiden, maar ik kan het met die paar woorden ook zeggen: die dat geklank kennen zijn zalig!

Want wat brengt dat teweeg? Dat, als wij aanpakken dat het de leer van God is: God boven alles lief te hebben, en de naaste als onszelf, en daar ik zo niet ben, dan ben ik vervloekt. Als dat rechtstreeks de leer van God voor ons is, en wij dat moeten aanpakken, dan is het kwijt, daar verzinken wij dan onder.

Maar als daar tegenover òòk de leer van God is, dat: "hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees. Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest", wat sluit dat in? Dat is onze opkomst! Daarom wordt dat genoemd dat het wèl met hen is, dat zij gelukkig, dat zij zalig zijn, die dat geklank kennen. Daar is alles in vervat: wel, gelukkig, zalig.

Dat het wèl met hen is, sluit dan in, dat God hen niet meer aanziet in de staat van vervloeking. Wij zijn gelukkig, want: och, och, och de breuk is weg! Dáár is het ware geluk, daarbuiten zijn wij niet gelukkig. "HEERE, wij zijn tot U geschapen - zegt Augustinus - en nu vindt ons hart geen rust dan in U". Dat is het ware geluk. De zaligheid!

Wij lezen: "Gij zult Zijn Naam heten Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden." Dat is: verlossen. Nu zijn zij zalig, van zonden vrij. Die worden niet meer gedacht. Let wel: "Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent"; opdat het nu verder nodig is, dat het voor ons is en blijft de leer van God. Dat het dus niet is: ik ben bekeerd, en de zaken zijn in orde. Neen; wij hebben de leer te stellen boven onze bekering.

Dus als het niet bij mij is, dat ik God boven alles lief heb, en mijn naaste als mijzelf, dan ben ik niet op mijn plaats. Wanneer ik echter mijzelf moet verachten en verwerpen - want ik deug niet, ik heb in mijzelf niets dat Gode welbehagelijk is - en ik moet aanpakken dat ik een rampzalig, een verwerpelijk mens ben, zodat, als God daarmede naar recht zou doen, dan kon Hij mij - zelfs bij alles wat van Zijn genade gepasseerd en aan mij besteed is - gewoon wegvagen.

Maar als God in die vernedering en jammer Zijn genade in het hart laat werken, hoe de zaken in Christus staan, en ik dat nu door waar geloof omhels en aanneem, zo'n verwerpelijk mens, wat brengt dat teweeg? Wat is dan de vrucht van de geloofsvereniging met Christus?

Dat, daar ik zo'n schandvlek ben, en God zo'n genade in Christus bewijst, nu uit de genade, die in het hart heerschappij voert, het niet anders kan, dan God lief te hebben boven alles en de naaste als mijzelf. Dat doet de genade, en daaruit is het hart bezet ten dienste van God. Dat is de genade.

Dus niet: ja, kijk, ik moet God boven alles liefhebben, en och, HEERE, nu ben ik zo en zo, en dan mijzelf vormen; want ik moet mijn naaste ook liefhebben als mijzelf.

Als ik daarmee bezig ben, ik dus zelf doe, dan mag dat een hele tijd goed gaan, maar als onze naaste ons geen dank bewijst dan komt voor de dag, dat de wet toorn werkt.

Daardoor is er onder de christenheid zoveel ruzie. Broeders en zusters kunnen niet met elkaar overweg, want men kent het geklank niet. Men leeft niet uit de genade, maar uit de Wet, uit zichzelf, waaruit voor de dag komt: ja, maar ik ben al zo lang bekeerd! Met andere woorden: daar moeten anderen voor buigen. De bedoeling is, dat wij het geen van allen weten, maar bij God aan de deur zouden zijn. Als Jezus Christus niet alles voor ons is, ja hoor eens, dan deugt er van ons ook niets. Hij, en Hij, en Hij alleen is alles, volkomen alles!

J.l. Zondag is mij dat zeer dierbaar geweest, (maar Maandag heb ik er nog meer aan gehad dan Zondag) toen ik er over sprak, dat Jezus de koninklijke stad niet binnenreed op een jong rund of schaap - dus een dier dat geschikt was voor het altaar - maar Hij deed dat op een dier dat, als het wat dicht bij het heiligdom kwam, weggejaagd werd door de dorpelwachter, op een ezel, een onrein dier. Zo'n beest moest gelost worden, en zo niet, de nek gebroken. Het deugde niet voor het heiligdom, het was onrein.

Nu kiest Jezus juist zo'n ezelsveulen, dat zich in afkomst (bij wijze van spreken) nergens op beroemen kon, dan waard te zijn om de nek gebroken te worden. Ook had het geen mooi zadel voor de Berijder om op te zitten. Welneen, en dat is nog niet alles. Het bracht ook geen mooi geluid voort; slechts een gebalk: "I-A" ! Het stond nog vastgebonden ook; zij moesten het eerst gaan losmaken en halen, en als hun gevraagd werd waarom ze dat deden - hé, hé, wat moet dat daar, waar ga je met dat dier naar toe, je weet toch wel dat je niet mag stelen - dan moesten ze maar zeggen, dat de Heere het van node had. Dan zouden ze allen hun mond houden; het was genoeg dat de Heere het nodig had.

Een zadel is er niet, nu worden er klederen op gelegd. Ja, een mooi zadel is dat niet, maar dat geeft ook niet. God houdt er geen vormendienst op na, en bij de dood houdt alles op. Daar geldt alleen wat in overeenstemming is met de wet Gods. Nu worden er klederen op de weg verspreid. Dat is ook niet voor de ezel geweest, zodat hij zachtjes zijn poten zou kunnen neerzetten. De mensen hebben ook niet naar de ezel gekeken, neen, helemaal niet. Maar op Jezus! Dat heeft mij zo ontzettend gesterkt. Nu geeft het niets al ben ik in mijzelf nog zo'n "buitenbeender", die nergens voor deugt als om de nek gebroken te worden. Och, nu wil de Koning lossen en eigenen. Hij wil doen; wat geeft het dan? Dan komt voor de dag: "Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelve voor mij overgegeven heeft", opdat Hij dus alles is. En wat buiten Hem is, deugt niet, want dat valt straks weg.

Voelen wij nu niet, hoe Wet en Evangelie elkaar dekken? Nu moet de Wet zo scherpelijk gepredikt worden, opdat er niets anders overblijft dan het Evangelie en de genadeleer. Door de Wet, komt juist de evangelieleer en de genade op prijs, op waarde. En die nu onder ons het meeste weet van zijn verwerpelijkheid: wie ben ik, ik deug niet, daar kan dan het meest openbaar worden de genade zoals die uit God in Christus door die Geest gekend wordt.

Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent.

Nu kunnen wij het wel omkeren, hé?: rampzalig, ellendig is het volk, hetwelk het geklank niet kent. Dat is nu zo in Nederland. Wij kennen het geklank niet. Daar is nu geen verootmoediging, geen vernedering. Hoe kan men nu de plaats innemen onder God? Want God wil niet geëerd en gediend zijn in eigenwillige godsdienst! Dat gaat niet.

Wij zien heel ons vaderland verzinken en nog eens verzinken. Wat rest er nu alleen? Zijn verbond. Anders niet. Daarom, als Hij ons nog spijs en drank geeft, en dit jaar nog uit de aarde laat voortspruiten, laten wij er dan God op aanzien, dat Hij nog redenen neemt uit Zichzelf, want bij ons is het niet. Want ons volk neemt niet de rechte plaats in, en is zó ver heen: men kent het geklank niet, enkelingen uitgezonderd. Maar hoe sporadisch is het? Daarom is ook dit toepasselijk, wat God sprak van Israël bij monde van de profeet Hosea: "Ik schrijf hem de voortreffelijkheden Mijner wet voor; maar die zijn geacht als wat vreemds."

Doen van mensen, ja, dat is er genoeg: de mens doen, en de HEERE dan ook nog wat doen. De mens eerst in de weer, dan ja, dan op God uitkijken. Neen, de plaats die wij moeten innemen is: dat ik totaal verwerpelijk ben, dan kan God alleen alles voor mij zijn, en mij in Christus dienen. Daar staat van: "en Hem met heil'ge zalf aan Mij en 't rijk verbonden." Nu moet zo'n Koning doen! Die brandt van liefde tot ons heil, maar als Knecht van Zijn Vader, en daarom doet Hij òf àlles aan ons, òf niets; één van beide. Want de Koning houdt er niet van: de mens wat doen, en Hij óók nog wat.

Daarom is dit de weg, die wij te gaan hebben: vernedering, vernedering, vernedering. Als dan genade heerschappij voert en het hart bezet is met liefde tot God en de naaste, en als dan voor de dag komt dat wij Nederlanders zijn, wat kunnen wij dan doen? Dan kunnen wij ons kwijten van onze christenplicht.

Dan moet de liefde waarmede Hij Zelf ons hart bezet, zich maar gaan uitspreken: "Oh God, mijn volk!" Dan hebben wij niet alleen biddag in de maand maart, maar dan kunnen wij het steeds hebben, steeds weer, steeds weer als genade ons mag bezetten, want dan zullen wij op zuivere wijze God en onze naaste bedoelen. Dan zullen wij zelfs Zijn eigen Woord ontmoeten: "Gij zijt schoon, mijn vriendin." Want zó wil Hij ons hebben, getooid met zulk een kleed. En: "Gij hebt Mij het hart genomen, met één van uw ogen."

Eer ik verder spreek, laten wij dat vers eens zingen uit Psalm 89 het 7e vers:

Hoe zalig is het volk, dat naar Uw klanken hoort!
Zij wand'len, HEER, in 't licht van 't Godd'lijk aanschijn voort ..

Wij lezen dan hier nog verder: "O HEERE! zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen." Dat is dan de vrucht van het geklank te kennen. In het licht van des Konings aangezicht is leven, zegt Salomo. Dat sluit niet in: dat het ons dan hier in de tijd in alles voor de wind gaat. Neen. Want het kan wel wezen dat wij gezond en flink zijn, rijkdom en overvloed hebben, maar als het er op aan komt, een lege ziel. Als dat het geval is, bij alle overvloed, dat is dan niet in het licht van des Konings aangezicht.

Er komt nog in mijn gedachten van ruim zes jaar geleden, toen mijn vrouw naar het ziekenhuis moest. Heel de week was ik niet op bed geweest, dag en nacht was ik met haar opgetrokken wegens de onuitstaanbare pijnen die zij leed, ten laatste naar het ziekenhuis. Dus ja, als mens kijk je er tegen aan: ik zag niets anders dan dat mijn vrouw zou sterven. Dan schoot ik er over als een weduwnaar met vier kinderen. Maar ja, Hij is de HEERE. En dit bezette mij: "Ik weet, dat al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn, en er is niet toe te doen, noch is er af te doen; en God doet dat, opdat men vreze voor Zijn aangezicht." Ik moest het dus overgeven. Inmiddels was het Zondagmorgen geworden, en ik had mij afgezonderd om wat na te denken. Daar ik heel de week niet had geslapen, en ook die nacht nòg weinig, was ik uitgeput. Dus ja, hoe moest dat nu om vòòr te gaan die morgen en die gehele dag? Doch, daar pakt me dit in: "In het licht van des Konings aangezicht is leven; en Zijn welgevallen is als een wolk des spaden regens."

Toen heb ik - dat brachten mijn omstandigheden mee - begrepen, dat kon; dat wanneer men in de gevangnissen of in de grootste ellende zat, men dan uit de diepste grond des harten kon zingen. Dat levert Koning Jezus op.

Immers, wij lezen van Paulus en Silas hoe ze in de gevangenis zaten, hun voeten in de stok en hun handen gebonden. En waar hadden ze het over? Eh, wat zit die stok vast om mijn been, ik weet me geen raad, en wat is die ketting toch zwaar? Of: dat zullen ze straks weten, dat zij ons, twee kindertjes Gods, zó behandeld hebben? Welneen! Ze hadden wel wat anders te doen, dan zich daarmee op te houden. Ze hadden het over Christus en over de genade. Tegenwoordig is het nogal eens: en dàt zullen ze weten. Maar zullen wij er rekening mee houden dat God geen partij trekt voor vlees! Christus heeft in Zijn diepe vernedering ook ervaren, dat het hier een wereld is die in het boze ligt. Lees maar eens de 22e Psalm. Wat heeft de Koning niet doorworsteld? En wat moeten wij dan? Neen, zo was het met Paulus en Silas niet.

Zij hadden ook wat anders in die nacht dan tegen elkaar te klagen. Ze zeggen tegen elkaar: zouden we Gode niet eens lofzingen? Want al waren hun voeten in de stok en hun handen gebonden, en al was en werd hun naam door slijk en modder gehaald, daarmee is in de hemel niets veranderd! Dat brengt teweeg: het geklank te kennen; te weten Wie God is. Daaruit gaan ze hun geest eens luchten. Wij lezen: "En omtrent te middernacht baden Paulus en Silas, en zongen Gode lofzangen, en de gevangenen hoorden naar hen."

Ja, er zat daar een stel boeven. De mensen te Filippi, die vrije mannen waren, wilden niet horen, maar nu beschikt God het zo dat kwaaddoeners en gevangenen het moesten horen, en de stokbewaarder wordt per slot van rekening nog de Macedonische man die Paulus gezien had, staande en biddende: kom over in Macedonië en help ons, en werd bekeerd. Hij en heel zijn huisgezin kwamen over tot God! Kijk, dat brengt teweeg: het geklank te kennen. Daar ligt zo'n volheid in. Dan loopt het niet meer over mij, maar over U! Dan loopt het dáárover, dat Uw Koninkrijk kome, dat Uw wil geschiede, dat de werken des duivels verstoord worden, dat Uw Godsrijk openbaar worde. Daar worden de ware bidders gevonden. En bidden en danken is nauw aan elkaar verwant, dat hoort als het ware bij elkaar. Vandaar brengt bidden teweeg, dat men met danken eindigt, en danken, dat men met bidden eindigt.

Zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen, dat is, als met een zékere tred daarheen gaan. Wandelen is niet: springen van de hak op de tak! Hier wordt als uitgedrukt, dat er een gewrochte kennis is, van een gaan, een wandelen in die weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts, waarin Hij Zijn liefhebbers doet beërven (zij verdienen niet, maar krijgen het) wat bestendig is, en Hij zal al hun schatkamers vervullen. Och, wij hebben toch zo'n rijke Koning.

Dan lezen wij nog: "Zij zullen zich de ganse dag verheugen in Uw Naam" In elk lid van dit vers treedt naar voren - ook hier weer - een verheugen in Uw Naam. En het doel is Christus; begin, midden, einde, Hij is àlles. "Welgelukzalig is het volk dat naar Uw klanken hoort", of onberijmd: "Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent." De vrucht is: "O HEERE! zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen. Dat vooreerst. Dan volgt: "Zij zullen zich de ganse dag verheugen in Uw Naam." Dan geeft het dus niets, hoe het met ons is. Het loopt over Christus. En naarmate openbaar wordt dat Jezus Christus àlles is, dan zal dat onze blijdschap zijn. Dan wordt Hij onze Sterkte, dan is Hij onze zaligheid, ons leven, dan is Hij ons àlles.

Als wij de ongewijde geschiedenis geloven mogen, dan werd Johannes in een ketel kokende olie geworpen. Maar hij ging niet dood, neen! Er werd zelfs niets aan hem beschadigd. Ja, wat moesten ze toen beginnen? Dan maar verbannen naar Patmos. Daar drukt hem de last van de zeven gemeenten van Klein Azië, want de antichrist kwam, en was alrede gekomen, dus wat zou het einde nog zijn?

Hij was een banneling, en kon er dus niet eens zijn stem tegen verheffen in de gemeenten. Dan, op de dag des Heeren, hoort hij achter zich een grote stem, als van een bazuin. Hij keert zich om en daar ziet hij Christus. Ja, Die zag die man na, want die was op Hem aangewezen, die moest van Hem alles hebben. En nu is Hij hem zó nabij: Hij kijkt hem na, Hij is vlak achter hem.

Daar Johannes zich nu heeft omgekeerd, ziet hij de Koning, in volle uitrusting. Als Profeet en Leraar: een tweesnijdend zwaard uit Zijn mond gaande, als Hogepriester: bekleed met een lang wit kleed tot aan de voeten, en als Koning: omgord aan de borsten met een gouden gordel. Hebbende zeven sterren in Zijn rechterhand: de voorgangers der gemeenten, en wandelende in het midden van de zeven gouden kandelaren: de gemeenten. Daar wordt dus alle last van de schouders van Johannes genomen. Hij krijgt de gelegenheid om uit Jezus' eigen mond te horen, dat Hij is: de Overwinnaar, de Wortel en het geslacht Davids, de blinkende Morgenster, Die dood geweest is en leeft tot in alle eeuwigheid.

Nu is Zijn deel dat de Koning hem opdraagt: Johannes, schrijf maar eens dat Ik zó ben. Kijk, dat leren ze ook kennen. Dus al was het, dat wij in een verbanningsoord moesten zitten, dan blijft dat, dat Jezus Christus alles is. Geef ons nu heel de wereld, wat hebben wij dan? Niets! Straks vliegt de oorlogsvlam er weer uit, en als het einde er zal zijn, dan zal alles in duigen vallen en in vlammen opgaan, vergaan tot pulver. Maar indien wij Jezus Christus hebben, dan hebben wij alles, want Hij is volmaakt alles. Jezus, Bron van vreugd, de spijs, de drank, het leven, onze opkomst, ons enig en ons al. Dat is Hij. Is het wonder dat een dichter zong:

Och, dat aller mensen tongen,
 aller eng'len zang, o Heer',
samenstemden, samen zongen,
 eeuwig tot Uw lof en eer!

Dat komt Hem toe. Zij zullen zich de ganse dag verheugen in Uw Naam. Want uit Hem vloeit alles.

Dan volgt nog: "En door Uw gerechtigheid verhoogd worden. Men zou kunnen zeggen: nu heb je het er over gehad, dat Christus alles is, en dat er niets meer bij een mens te vinden is, in het minst niet; maar nu staat hier van "verhoogd worden". Hoe moeten we dat verstaan? Nu, hoewel wij schepselen Gods zijn, zijn wij zó diep, diep, diep gezonken, dat wij helemaal als ontworteld zijn aan God. En nu brengt Christus teweeg: al nader bij God, ten nauwste aan God, onze Schepper, verbonden.

De zaak komt dus zo te staan: wij worden al meer uit de wereld gehaald, losgemaakt van de wereld, en van onszelf. Ja, dat er geen weg meer voor ons overschiet, om al dichter te zijn bij Hem, dat Hij over ons heerse en regere. Wat geschiedt daarin dan? Dat het schepsel Gods weer de plaats inneemt onder Zijn Schepper, en op zijn plaats wordt gebracht, dat God heerst en Hij regeert.

Wij weten dat er een profeet uit Juda kwam om tegen het altaar te Bethel te getuigen. Wat hij sprak gebeurde: het altaar scheurde vaneen en de as werd uitgestort. Toen daarna de koning zei: grijpt hem, bleef zijn arm stijf, zodat de profeet voor hem nog moest bidden, opdat hij zijn hand weer tot zich kon halen. Wij zien dus in dat alles, dat het waarlijk een man Gods was.

Nu komt er een andere profeet, die van de hele zaak had gehoord. Hij vraagt waarheen hij gereisd is, en gaat hem achterna. Als hij hem ingehaald heeft, zegt hij (om kort te gaan; wij kennen immers die geschiedenis): ik ben ook een profeet des HEEREN, en nu heeft een engel tot mij gesproken dat je gerust met mij mee terug kan gaan.

Dus ja, dat kunnen profeten ook: er maar op los liegen. Waar zat 'm dat in? Daar was eigen eer in het spel! Waar niet de eer Gods bovenaan staat, daar treedt de mens op de voorgrond. Dan mag dat schijnbaar ook! Ja, en het kan o zo mooi lijken. De profeet laat zich ompraten. En dezelfde man Gods, die tegen het altaar gesproken had - waar heel Israël van gezien had: dat is een man Gods - daar loopt het zó laag mee af: hij wordt gedood door een leeuw. Zijn dood lichaam lag geworpen op de weg, en de ezel stond er bij; ook stond de leeuw bij het dode lichaam. Hoe kwam dat? Hieruit: hij had zich niet gehouden aan God.

Nu is de bedoeling dit: de heerschappij der genade wil hen zodanig binden, dat zij niet links of rechts kunnen, en ze als schepselen Gods op hun plaats dringen en houden. Dàt is: door gerechtigheid verhoogd worden; dat zij bij God zijn als Zijn schepselen zoals betaamt. Als nu Christus voor ons alles is, niet alleen kàn, maar ook wil wezen (hij móet het ook wezen, anders: wie zijn wij en wat zijn wij?), dan moeten wij dus dubbel niets zijn.

Als wij nu diegenen zijn, waar Hij mee mag doen, schikken, richten, vormen, dan doet Hij dat zodanig, dat wij door gerechtigheid verhoogd worden. Want wij worden hier gevormd naar de wil van God. Het is een eenvoudig vers:

O Vader, dat Uw liefd' ons blijk';
O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk;
O Geest, zend Uwen troost ons neer;
Drie-enig God, U zij al d'eer!

maar dat sluit juist alles in. Want nu is het hier de voorbereiding, en straks zullen wij een plaats moeten innemen in de hemel, en wel zulk een plaats om Gode heerlijkheid toe te brengen. Dat moet daar op zulk een wijze en op zulk een toon geschieden, dat engelen en mensen als één lofaccoord vormen. Nu is het hier de voorbereiding, opdat wij straks onder de engelen zouden kunnen verkeren. De engelen hebben geen eigen wil; de engelen houden er geen "eigen" op na, want de wil Gods is hun wil.

Nu worden wij hier daartoe gevormd, opdat wij straks bij hen verkeren kunnen. Dat wordt genoemd: door gerechtigheid verhoogd worden, om dan straks die plaats in te nemen bij God in Zijn hemelhof. O, wat een dag zal dat dan zijn! Om dan bij Hem te mogen wezen. Hier dan geschikt en gevormd, hier dan biddag gehad, om dáár dankdag te kunnen hebben in aanschouwen.

Dat God het aan ons heilige, ja dat Hij het aan ons dienstbaar stelle tot dat zo gewenste, aanbiddelijke en gezegende einde. Dat Zijn Naam daardoor verheerlijkt wordt, en ook onze naaste voor Christus gewonnen wordt. Dat wij die plaats innemen tegenover onze naaste, voor God, in het dagelijks leven, in Zijn kerk en gemeente, welke is naar Zijn Woord en leer en waartoe alles zij, Gode tot eer en heerlijkheid. Amen.

Slotzang:

Psalm 97: 1

God heerst als Opperheer;
dat elk Hem juichend eer...

Zegen: Gaat voorts heen in vrede en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes, zij en blijve met u allen. Amen.